

IVN Roden, ontstaansgeschiedenis.

De geschiedenis van IVN Roden is waarschijnlijk niet veel anders dan die van de andere IVN afdelingen in het land. Allemaal en alle andere huidige natuurbeschermingsorganisaties zijn schatplichtig aan vier mannen die zonder meer beschouwd kunnen worden als de founding fathers van de Nederlandse natuurbescherming. Alle vier waren ze werkzaam in het onderwijs, Thijsse en Heimans in het lager onderwijs en Heukels en Heinsius waren leraren op middelbare scholen.

In 1896 richtten Thijsse en Heimans samen met Jaspers het tijdschrift *De Levende Natuur* op. Door dit blad geïnspireerd riepen Heukels en Heinsius het publiek op om zich ook met studie van de natuur gaan bezighouden, met groot succes. In 1901 namen zij het initiatief tot oprichting van de Natuurhistorische Vereniging te Amsterdam en in hetzelfde jaar nog de oprichting van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, de huidige KNNV.

Het onzalige plan van het stadsbestuur van Amsterdam in 1904 om het Naardermeer te dempen met het afval van de stad was de aanleiding tot de oprichting van De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten op 22 april 1905 door zeventien organisaties, min of meer aangevoerd door de NNV. Thijsse, die ook lid was van het bestuur van NNV, was de eerste die zich publiekelijk verzette tegen de plannen van Amsterdam en werd in zijn verzet als snel gevolgd door Heimans, Heukels en Heinsius. Na een hoop gedoe en financiële constructies werd het Naardermeer tenslotte in 1906 door de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten aangekocht en werd daarmee het eerste natuurreservaat in Nederland.

Met name Thijsse en Heimans waren opvoeders, mannen die de mensen en vooral de jeugd willen scholen in kennis van de natuur en hen daarmee liefde voor de natuur bijbrengen en in 1938 richtte de NNV op hun initiatief het Comité tegen Verontreiniging van Natuur en Stad op in samenwerking met andere organisaties zoals de ANWB. Deze laatste organisatie had zich al sinds geruime tijd bezig gehouden met opvoedende acties om de mensen ervan te doordringen de natuur te ontzien. Uit die tijd stamt ook het motto "Laat niet als dank voor het aangenaam verpozen de eigenaar van het bos de schillen en de dozen". Locale initiatieven resulteerden in de verschijning van 'natuurwachten', mensen met liefde voor de natuur die bezoekers wezen op ongewenst gedrag. De eerste 'wacht' ontstond in het Gooi in 1936 en hierdoor geïnspireerd kwam het Comité tegen Verontreiniging van Natuur en Stad tot stand. Een jaar later werd het Comité de Bond tegen Verontreiniging van Natuur en Stad, waarin de verschillende natuurwachten zich verenigden. In 1948 werd de naam van Bond tegen Verontreiniging van Natuur en Stad gewijzigd in Bond van Natuurbeschermingswachten. De wachten waren vrijwilligers en lid van lokale verenigingen Natuurwachten. Ze werden voorzien van een armband en een penning waarmee ze zich als natuurwacht kenbaar konden maken. Penning en armband droegen een gestileerde afbeelding van een lelie, die in de loop der jaren via een aantal gedaanteveranderingen de huidige IVN-lilie werd.

In de vijftiger jaren wilden een aantal leden van de Bond dat er meer aandacht kwam voor voorlichting en educatie. Jan Nijkamp en Jaap van Dijk waren de meest prominente voorvechters van dit idee. Ze hadden het hele decennium nodig om de meerderheid te overtuigen, maar tenslotte werd op 21 mei 1960 besloten om de Bond te reorganiseren in een Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, IVN was geboren. De akte werd overigens pas op 29 december van dat jaar gepasseerd. In 1961 volgde de naamswijziging van het tijdschrift van de Bond in 'Mens en Natuur'. Hierna volgden langzamerhand de lokale Natuurwachtverenigingen en ontstonden de plaatselijke verenigingen IVN.

Wanneer de afdeling Roden van de Bond van Natuurbeschermingswachten werd opgericht is onduidelijk, omdat de documenten uit die beginperiode verloren gegaan zijn. Cees Koelewijn koos 14 mei 1958 als oprichtingsdatum van de Rôner afdeling van de Bond op arbitraire,

maar redelijke gronden. Wethouder R. Deodatus was de eerste voorzitter. Het contactorgaan verscheen voor het eerst in januari 1959. In 1960 veranderde de Natuurbeschermingswacht Roden ook in IVN afdeling Roden. Wethouder Deodatus werd in 1967 opgevolgd door S. Cats die op zijn beurt in 1969 opgevolgd werd door Kees Wolf. In 1981 werd Koen Vogt voorzitter.

De Vereniging floreerde en werd van harte gesteund door een groot deel van de burgers van Roden. In de zeventiger jaren waren verschillende werkgroepen actief. De meeste functioneerden goed en sommige iets minder, maar er was een behoorlijke groep actieve leden in die tijd. In 1989 volgde Bob Portegies Koen Vogt op als voorzitter om in 1994 terug te treden. Het bleek lastig om het bestuur aan te vullen en Koen Vogt werd opnieuw voorzitter, officieel ad interim maar dat bleef hij tot 2000. André Vermeer vervulde de functie ruim een jaar en daarna trad Cees Koelewijn aan, die in functie bleef tot 2018. Daarmee is Cees de langstzittende voorzitter, maar niet het langstzittende bestuurslid. Dat was J. Riemersma die twintig jaar penningmeester was van 1970 tot 1990. In 2018 nam Henk van den Brink het voorzitterschap op zich en hij werd daarmee de laatste voorzitter van IVN Roden en de eerste van IVN Roden-Norg.

De afdeling Roden heeft altijd een voorspoedig bestaan geleid op enkele kleine dipjes na. In de loop der jaren steeg het aantal leden en het aantal donateurs en was de Vereniging in staat een duidelijke rol te vervullen in natuureducatie in de Gemeente en het college bij de les te houden bij enkele gelegenheden.

Na de gemeentelijke herindeling opereerden drie aparte IVN afdelingen binnen de Gemeente Noordenveld. De samenwerking tussen de drie afdelingen is goed en constructief en op 23 augustus 2019 fuseerden de afdelingen Norg en Roden tot een nieuwe vereniging IVN Roden-Norg. Peize blijft nog even zelfstandig, maar we wachten gewoon af wat de toekomst brengen zal.